

for Ublaandet. — Formerne for Benyttelsen af Biblioteket i Læsesalen give sig af sig selv. Og et af Principperne bør da, efter Kommissionens Mening, være det, at Biblioteket træder i saa direkte Forbindelse som mulig med dem, som ønske at laane Bøger, naar forøvrigt de nødvendige Betingelser for, at Ublaan kan finde Sted, ere til Stede, — Stilling, Kaution etc. Thi at der maa finde visse Indskrænkninger Sted i Ublaandet, er en Selvfølge, f. Eks. ved Ublaan af Aviser, kostbare Billedværker og lignende. Men naar alle Forberedelser ere i Orden, for at et Ublaan kan begynde, f. Eks. at Biblioteket er blevet oplyst om Laanerens Person, Bopæl og lignende, er det f. Eks. tilstrækkeligt at forlange en Bog ved Brevkort, hvorefter den ønskede Bog bliver sendt — paa Laanerens Regning — eller der gives Svar og Oplysning ved Brevkort. Det vil altsaa sige, at der maa finde et Tillidsforhold Sted fra Bibliotekets Side lige over for Laanerne, ligesom et saadant Forhold finder Sted imellem de store offentlige Biblioteker og deres Laanere.

Hvad angaar Ublaan af de æstetiske og populære Bøger, da er det et Punkt, hvor det ikke vil være let til alle Tider at skabe Tilfredshed til alle Sider. Tanken med Oprettelsen af Aarhus-Biblioteket er dog ikke at være, hvad man kalder et Folkebibliotek; skal det være Tilfældet, da forslaar det ikke at have 1 Eksemplar f. Eks. af en søgt Roman, saa maa der være mindst 50 Eksemplarer af den. Thi kommer Biblioteket først i Dmtale som et, hvorfra man i Almindelighed i Provinserne gratis kan laane Morstabslæsning, da ville Forlangenderne strømme ind, Ublaanene ville gaa i de hundrede tusinde, — den sidste Beretning fra Kjøbenhavns Kommunes Folkebiblioteker viser, at Ublaanene fra dem i 1892, beløb sig til 287,206 Bøger. Vel kan det siges, at dette Spørgsmaal til sidst ender i et Pengespørgsmaal; men det staar for Kommissionen som meget tvivlsomt, om det ogsaa kan være Tanken ved Oprettelsen af Aarhus-Biblioteket at give dette i en fremtrædende Grad Karakter af et Almues-, et Folkebibliotek eller af et Slags Lejebibliotek, ligesom det ogsaa staar tvivlsomt for den, om det kan være Statens Opgave at stifte et Bibliotek, der i en fremtrædende Grad vil blive et Bibliotek for underholdende, for Morstabslæsning, medens et saadant Formaal synes at maatte tilkomme Kommunerne, baade Købstad- og Landsbykommunerne, de mangfoldige eksisterende Sognebiblioteker, Skolebiblioteker, Discipelbiblioteker, Læseselskaber og Læseforeninger og lignende.

Forholdet vil blive et noget andet med Læsningen i Bibliotekets Læsesal, især da i Eftermiddags-, i Aftentimer. Her vil det vanskelige kunne lade sig gøre ganske at udelukke den underholdende Læsning, skønt Læsesalen jo dog ingenlunde er beregnet særlig paa den. Det vil let blive Tilfældet, at den danske æstetiske Litteratur, og da især Roman- og Novelle-Litteraturen, i Løbet af saa Mar vil blive slidt op, saa at disse Bøger maa erstattes, endogsaa jævnlige, med nye Eksemplarer, thi, som ovenfor berørt, der maa altid sørges for, at den danske Litteratur er aldeles fuldstændig til Stede. Her maa imidlertid Erfaringen vejlede til at komme forbi de for et Bibliotek saa vanskelige Sker: at bruge Bøgerne og dog at bevare dem. Nu, saa længe forinden Biblioteket kan træde i Virksomhed, at give Regler i det enkelte, er vist ikke paa sin Plads. Kun i een Retning skal Kommissionen nævne en Forholdsregel til Beskyttelse af især den Litteratur, som sidst er berørt, nemlig at der skal hengaa 5, eller 3, Aar fra den Tid, den Slags Bøger ere udkomne, inden de stilles til Brug. Saadanne Bestemmelser kendes i andre Lande, og lige som de ere til Gavn for Bøgerne, der først ville gaa i Brug, efter at den første Tids Interesse for dem har sat sig, saaledes vil det ogsaa være til Gavn for Forlæggerne og Boghandlere, naar Biblioteket ikke for tidlig er hindrende for Salget af Bøgerne.